

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

DOI <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2026.61.359473>

УДК 070:378.016:349.7

О. О. Пелешок, доктор філософії з журналістики (PhD), асистент,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Кафедра журналістики
вул. Максима Кривоноса, 2, Тернопіль, 46027, Україна
e-mail: olga.peleshok@tnpu.edu.ua
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-9844-4480>

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ НОРМ ЗАКОНУ «ПРО МЕДІА» У ЗМІСТ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ЖУРНАЛІСТИКИ

Актуальність дослідження визначається необхідністю адаптації підготовки журналістів до трансформацій медійного середовища в Україні та інтеграції норм нового законодавства у навчальні програми. Прийняття Закону України «Про медіа» створює розрив між сучасними вимогами ринку та змістом освіти, що базувався на застарілих правових моделях. Аналіз останніх досліджень показує значну увагу науковців до правового регулювання медіасфери, розвитку державного нагляду та інтеграції європейських стандартів, однак питання системного впровадження законодавчих норм у зміст освітніх компонентів журналістської підготовки залишаються недостатньо розробленими. Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні та аналізі практичних шляхів інтеграції положень Закону України «Про медіа» у навчальні програми для забезпечення правової компетентності майбутніх журналістів. Виклад основного матеріалу демонструє, що закон встановлює нові принципи функціонування медіасфери, включно з технологічною нейтральністю, регулюванням суб'єктів медіа, обмеженням деструктивного контенту, прозорістю власності та механізмами спільного регулювання. Це потребує перегляду освітніх компонентів — від загальноосвітніх до фахових і технологічних курсів, зокрема для підготовки журналістів у умовах цифровізації та воєнної агресії. Висновки підкреслюють, що системне впровадження законодавчих норм у зміст підготовки журналістів сприятиме формуванню фахівців, здатних створювати медіапродукт відповідно до сучасних правових стандартів та мінімізувати юридичні ризики для медіасуб'єктів. Перспективи подальших досліджень полягають у моніторингу ефективності інтеграції нових положень та адаптації методичного забезпечення до змін у регуляторному середовищі.

Ключові слова: медіа, закон, імплементація, медіаправо, журналістська освіта, здобувачі вищої освіти, освітні програми, освітні компоненти, трансформація журналістської освіти.

Постановка проблеми. Стрімка трансформація медійного ландшафту України, зумовлена процесами цифровізації та інтеграції до європейського інформаційного простору, вимагає адекватного оновлення нормативно-правової бази. Прийняття Закону України «Про медіа» (№ 2849-IX) стало фундаментальним кроком у модернізації галузі, запровадивши принцип технологічної нейтральності

та нову класифікацію суб'єктів медіаринку. Однак зміна законодавчої парадигми створює об'єктивний розрив між актуальними вимогами ринку та змістом вищої журналістської освіти, яка тривалий час базувалася на застарілих правових моделях.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю системної імплементації норм нового законодавства у зміст підготовки фахівців. Це передбачає не просто формальне оновлення навчальних планів, а глибоку інтеграцію правових стандартів у всі блоки освітньо-професійної програми – від загальноосвітніх дисциплін до спеціалізованих технологічних курсів. Розв'язання цієї проблеми є критично важливим для формування професійної компетентності майбутніх журналістів, здатності дотримуватися вимог інформаційної безпеки та ефективно взаємодіяти з новими інститутами медіарегулювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика правового регулювання медійної сфери та її впливу на професійну діяльність журналістів перебуває у полі наукових інтересів дослідників медіаправа, журналістикознавства та комунікаційних студій. У сучасній науковій літературі значна увага приділяється трансформації медійного законодавства, розвитку механізмів державного регулювання та нагляду у сфері медіа, а також процесам гармонізації національної правової системи із європейськими стандартами регулювання інформаційного простору. Зокрема, досліджуються питання інституційного забезпечення медійної політики, правового статусу суб'єктів медіа, регуляторних механізмів діяльності медіаорганізацій та забезпечення балансу між свободою вираження поглядів і захистом суспільних інтересів.

Серед праць, присвячених проблемам правового регулювання медіасфери в Україні, варто відзначити дослідження О. Савенко [1], І. Зеленко [2], Ю. Діденка та А. Гавриш [3], А. Самотуги [4] та ін., у яких розглядаються різні аспекти функціонування медійного законодавства, його еволюції та відповідності міжнародним стандартам у сфері свободи слова і медіарегулювання. У зазначених роботах також аналізуються нормативно-правові засади діяльності суб'єктів медіа, особливості державної політики у медійному секторі, а також питання модернізації правових механізмів регулювання медійного середовища в умовах цифровізації.

Окрему групу джерел становлять експертні аналітичні матеріали, присвячені практичним аспектам імплементації Закону України «Про медіа». Зокрема, медіаюрист і співрозробник цього нормативно-правового акта О. Бурмагін [5], [6] у своїх публічних коментарях та аналітичних матеріалах висвітлює особливості впровадження положень закону, зокрема створення механізмів співрегулювання, розроблення підзаконних нормативних актів та поступову адаптацію суб'єктів медіаринку до нових регуляторних умов. Важливими джерелами також є роз'яснення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення [7] щодо практичного застосування окремих норм Закону «Про медіа», які стосуються реєстрації суб'єктів медіа, ліцензування, прозорості структури власності та інших аспектів діяльності медіаорганізацій. Аналітичні матеріали профільних медійних ресурсів, зокрема фахових інформаційно-аналітичних порталів [8], [9], [10] також містять оглядові оцінки результатів імплементації нового медійного законодавства та окреслюють основні виклики його практичного застосування.

Питання розвитку та трансформації журналістської освіти в умовах змін медійного середовища досліджуються у працях В. Різуна [11], С. Квіта [12], Н. Габор [13], Л. Василик [14], Б. Потятиника [15], О. Мельникової-Курганової [16], Т. Сидоренко [17] та ін. У зазначених роботах аналізуються різні аспекти модернізації системи підготовки журналістських кадрів, зокрема питання впровадження європейських стандартів журналістської освіти, трансформації змісту освітніх програм, інтеграції цифрових технологій у навчальний процес, удосконалення практичної підготовки майбутніх журналістів, а також формування професійних і безпекових компетентностей випускників спеціальності «Журналістика» в умовах сучасних суспільно-політичних викликів.

Разом із тим, попри значну кількість досліджень у сфері медіаправа та журналістської освіти, питання інтеграції норм чинного медійного законодавства у зміст освітніх компонентів підготовки фахівців з журналістики залишається недостатньо розробленим. З огляду на те, що Закон України «Про медіа» набув чинності 31 березня 2023 року, наукове осмислення його впливу на структуру та зміст освітніх програм журналістських спеціальностей перебуває на стадії первинного осмислення та впровадження у навчальні програми. Зокрема, потребує подальшого дослідження проблема системного оновлення навчальних планів і робочих програм освітніх компонентів із урахуванням конкретних положень цього нормативно-правового акта, що визначають сучасні правові засади функціонування медійної сфери в Україні.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні та аналізі практичних шляхів імплементації норм Закону України «Про медіа» у зміст освітніх компонентів підготовки майбутніх журналістів для забезпечення відповідності фахової освіти сучасним правовим реаліям та європейським стандартам медіарегулювання.

Виклад основного матеріалу. 13 грудня 2022 року Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про медіа», який набув чинності 31 березня 2023 року [18]. Відповідний законопроект було прийнято у другому читанні конституційною більшістю голосів народних депутатів, що засвідчує його інституційну значущість у контексті реформування медійного законодавства. Прийняття цього нормативно-правового акта стало важливим етапом модернізації правового регулювання медіасфери, оскільки він передбачає комплексне оновлення підходів до функціонування медіа в умовах цифровізації та трансформації інформаційного середовища.

Практичне значення будь-якого правового припису, як зазначає науковець І. Миколенко, визначається ступенем його реалізації у повсякденному житті [19]. У цьому контексті особливої актуальності набуває питання ефективної імплементації норм сучасного медійного законодавства. Закон України «Про медіа» має системний характер і спрямований на реалізацію кількох взаємопов'язаних завдань. Зокрема, він забезпечує імплементацію положень Директиви Європейського Союзу про аудіовізуальні медіапослуги, формує єдині правові засади діяльності різних категорій суб'єктів медіа незалежно від технологій поширення контенту, а також сприяє створенню конкурентного та прозорого медіаринку. Водночас закон враховує специфіку національного медіапростору, що зумовлює необхідність узгодження європейських регуляторних підходів із внутрішніми потребами розвитку медіаіндустрії.

Окремого значення набуває перегляд інституційної ролі та повноважень Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення як ключового регулятора у сфері медіа. Закон розширює її функції у частині нагляду, регулювання та впровадження механізмів співрегулювання, що відповідає сучасним тенденціям розвитку медійних систем. «З 31 березня 2023 року він замінив собою шість законів, що до цього були основою українського інформаційного законодавства» [1, с. 58].

Слід зазначити, що обговорення положень законопроекту «Про медіа» розпочалося задовго до його остаточного ухвалення і супроводжувалося тривалими професійними дискусіями. Перші редакції документа, які з'явилися ще у 2013 році, викликали неоднозначну реакцію експертного середовища, а подальше доопрацювання законопроекту лише посилювало інтенсивність публічних і фахових дебатів. Особливої гостроти обговорення набуло напередодні розгляду законопроекту № 2693 у першому читанні у 2020 році. У цей період представники журналістської спільноти, зокрема журналісти, редактори, медіаексперти, а також представники профільних організацій, висловили низку критичних зауважень щодо окремих положень законопроекту. У публічних зверненнях акцентувалася увага на наявності, на їхню думку, недостатньо чітко визначених правових норм, а також на потенційних ризиках надмірного розширення повноважень органів державного регулювання у сфері медіа. Зокрема, предметом критики були положення, які могли інтерпретуватися як такі, що створюють передумови для суб'єктивного трактування змісту інформації та посилення регуляторного впливу держави на діяльність медіа.

Водночас окремі професійні об'єднання, зокрема Національна спілка журналістів України, упродовж тривалого часу послідовно висловлювали застереження щодо окремих норм законопроекту, наголошуючи на необхідності забезпечення балансу між ефективним регулюванням медійної сфери та гарантіями свободи слова. Така поляризація позицій у професійному середовищі свідчить про складність узгодження інтересів держави, медіаіндустрії та суспільства в процесі формування сучасної моделі правового регулювання медіасфери.

Таким чином, як процес ухвалення Закону України «Про медіа», так і тривалі фахові дискусії, що супроводжували його розроблення та доопрацювання, засвідчують складність формування сучасної моделі правового регулювання медійної сфери, орієнтованої на поєднання європейських стандартів, національних інтересів та принципів свободи слова. Зазначені обставини вказують не лише на трансформацію нормативно-правових засад функціонування медіа, але й на зміну вимог до професійної підготовки журналістів, які повинні володіти системними знаннями про правові механізми регулювання медіадіяльності та вмінні застосовувати їх у практичній площині.

У цьому контексті нова редакція медійного законодавства актуалізує необхідність перегляду змісту освітніх компонентів підготовки фахівців у галузі журналістики з метою інтеграції положень Закону України «Про медіа» у навчальні програми. Ідеться про забезпечення належного рівня правової компетентності майбутніх журналістів, формування у них здатності орієнтуватися в сучасному регуляторному середовищі та здійснювати професійну діяльність відповідно до

чинних правових і етичних стандартів. Отже, у сукупності зазначені положення визначають нову нормативну парадигму функціонування медіасфери, яка потребує системного відображення у змісті освітніх компонентів підготовки фахівців у галузі журналістики.

У подальшому аналізі імплементації норм Закону України «Про медіа» у зміст освітніх компонентів підготовки фахівців у галузі журналістики будемо послуговуватися зразком Проєкту освітньо-професійної програми «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю С7 Журналістика галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», що реалізовуватиметься у 2026-2027 рр. на базі Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка [20]. Зазначений Проєкт освітньої програми відображає сучасну структуру підготовки майбутніх журналістів, містить системно організований перелік обов'язкових та професійно орієнтованих освітніх компонентів, а відтак може слугувати репрезентативною моделлю для визначення напрямів інтеграції положень чинного медійного законодавства у зміст навчальних дисциплін

Аналіз положень Закону України «Про медіа» дає підстави стверджувати, що його нормативні приписи мають системний вплив на зміст освітніх компонентів підготовки фахівців у галузі журналістики. Закон визначає правові засади функціонування суб'єктів медіа, встановлює вимоги до змісту інформації, регламентує питання відповідальності, прозорості власності, державного регулювання та співрегулювання, а також враховує специфіку функціонування медіа в умовах цифровізації та гібридних загроз. У цьому контексті його положення можуть бути інтегровані як у компоненти загальної, так і професійної підготовки.

У межах обов'язкових компонентів загальної підготовки положення Закону України «Про медіа» мають опосередкований, проте концептуально значущий вплив. Попри його галузеву спрямованість, норми цього нормативно-правового акта, зокрема щодо захисту державної мови, забезпечення національної безпеки та збереження історичної пам'яті, змістовно корелюють із завданнями загальноосвітніх дисциплін і можуть бути інтегровані у відповідні навчальні курси як елемент формування світоглядних і громадянських компетентностей майбутніх фахівців.

Реалізація положень Закону України «Про медіа» зумовлює необхідність перегляду змістового наповнення обов'язкового компонента *«Історія та культура України»*. Така потреба продиктована впровадженням чітких законодавчих обмежень щодо поширення контенту, який виправдовує російську імперську (колоніальну) політику, використовує символіку тоталітарних режимів або заперечує територіальну цілісність України. Оскільки Закон визначає критерії недопустимого контенту (ст. 36, ст. 119), вивчення історії України в межах підготовки журналістів перестає бути суто теоретичним. Воно трансформується у вивчення об'єктивного підґрунтя, що дозволяє майбутньому фахівцю ідентифікувати пропагандистські наративи та уникати порушення медіазаконодавства. Це вимагає від науково-педагогічних працівників інтеграції правових аспектів у процес формування історичного наративу. Викладач має не лише подавати факти, а й акцентувати на юридичній відповідальності медіа

за ретрансляцію антидержавних чи ревізійністських тез, що прямо корелює з нормами інформаційної безпеки. Результатом такого підходу є підготовка журналіста, який здатен критично оцінювати історичний контекст через призму чинного законодавства. Це забезпечує дотримання медіасуб'єктом вимог щодо захисту національного інформаційного простору та запобігає поширенню деструктивного контенту в професійній діяльності.

У межах освітнього компонента «Філософія» теж доцільно враховувати положення Закону України «Про медіа», що сприяють трансформації ціннісних орієнтирів та формуванню у студентів розуміння етичних і правових меж свободи комунікації. Вивчення філософії у контексті підготовки журналістів під впливом нового законодавства зміщується з чистої метафізики у площину соціальної філософії та етики відповідальності.

Закон впроваджує чіткі межі між свободою вираження поглядів та зловживанням цією свободою (зокрема, щодо мови ворожнечі та підбурювання до дискримінації). У межах курсу філософії це вимагає глибшого аналізу концепції «відповідальної свободи» Дж. С. Мілля, «вчення якого мало вирішальне значення для практики формування ліберальних цінностей, громадянського суспільства та правової держави» [21, с. 20] та сучасних теорій комунікативної дії Ю. Габермаса в розрізі українських правових реалій. Оскільки Закон легітимізує органи спільного регулювання, філософський дискурс має бути доповнений вивченням природи суспільного договору між медіа, державою та аудиторією. Це дозволяє студентам усвідомити етичні норми не як абстрактні побажання, а як основу для саморегуляції галузі, що має юридичні наслідки.

Технологічній конвергенції потребує і обов'язковий компонент «*Цифрові технології в професійній діяльності*». Закон «Про медіа» вперше на законодавчому рівні в Україні впроваджує поняття технологічної нейтральності, що докорінно змінює підхід до вивчення цифрових інструментів. Зміст дисципліни має бути доповнений вивченням регулювання платформ спільного доступу до відео та онлайн-медіа. Студенти повинні розуміти не лише технічний бік завантаження контенту, а й алгоритми відповідальності за поширення незаконного контенту згідно з новими вимогами до провайдерів. Звідси, здобувачам необхідно враховувати, що хоча держава не регулює кожну сторінку у Facebook, самі платформи тепер мають певні зобов'язання перед українським регулятором (Нацрадою) щодо обмеження незаконного контенту.

Вивчення цифрових технологій тепер неможливе без опанування інструментів забезпечення прозорості медіавласності. Це включає навички роботи з державними реєстрами та цифровими сервісами Національної ради, що інтегрує технічну грамотність із регуляторною відповідністю. Технологічний складник має враховувати юридичні процедури реалізації права на відповідь або спростування в онлайн-середовищі, що потребує специфічних знань про архітектуру вебсайтів та роботу з метаданими.

Трансформація медійної практики обумовила оновлення змісту, форм і методів викладання *фахових дисциплін* у межах професійної підготовки бакалаврів за спеціальністю «Журналістика» [22, с. 26]. Основний вектор змін спрямований на інтеграцію правових стандартів у технологічні та творчі процеси створення медіапродукту. Нормативно-регуляторний блок, що включає

дисципліни «Медіаправо», «Етика медіадіяльності» та «Основи журналістики», формує фундамент професійної підготовки журналістів, і саме його зміст підлягає найбільш суттєвій адаптації відповідно до трансформацій медійної практики та вимог чинного законодавства.

Вивчення структури медіагалузі у межах ОК «Основи журналістики» та «Медіаправо» відтепер базується на п'яти категоріях суб'єктів: аудіовізуальні, друковані, онлайн-медіа, провайдери та платформи спільного доступу. Ця модель замінила застарілий поділ на «пресу» та «телерадіоорганізації (ТРО)», що існував до ухвалення Закону України «Про медіа» (№ 2849-IX). Раніше медіасфера регулювалася окремими, часто неузгодженими актами, що створювало нерівні «правила гри», різні юридичні статуси та органи контролю для різних типів ЗМІ. Новий Закон докорінно змінює цю парадигму, впроваджуючи принципи технологічної нейтральності. Для студентів це означає перехід від вивчення розрізнених законів до комплексного правового аналізу всієї сфери. Суттєві зміни торкнулися і механізмів реєстрації: якщо раніше друковані видання реєструвалися Міністерством юстиції відповідно до закону 1992 року, то тепер вони визначені як «суб'єкти у сфері друкованих медіа», а їхня реєстрація та нагляд передані до єдиного регулятора – Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. В ОК «Етика медіадіяльності» акцент зміщується з суто морально-етичних дилем на вивчення органів спільного регулювання. Студенти мають засвоїти, що етичні стандарти (кодекси), розроблені цими органами, набувають статусу нормативних орієнтирів, визнаних державою.

Технологічно-функціональний блок, що охоплює дисципліни «Журналістський фах: новинна журналістика і репортерська діяльність», «Журналістський фах: аналітична журналістика і кореспондентська діяльність» та «Журналістський фах: інтернет-журналістика», також потребує адаптації відповідно до положень Закону України «Про медіа». Закон встановлює чіткі обмеження щодо змісту інформації, що безпосередньо впливає на практичну підготовку студентів та формує професійні стандарти журналістської діяльності.

У курсах «Журналістський фах: новинна журналістика і репортерська діяльність», «Журналістський фах: аналітична журналістика і кореспондентська діяльність», необхідно вивчати перелік забороненої до поширення інформації (мова ворожнечі, пропаганда тоталітарних режимів, заклики до тероризму). Це перетворює «фактчекінг» з етичного обов'язку на юридичну вимогу. Для ОК «Журналістський фах: інтернет-журналістика» ключовим повинно стати вивчення добровільної реєстрації та її переваг (захист статусу журналіста, участь у державних тендерах). Це змінює підхід до викладання менеджменту цифрових медіа.

Аудіовізуальний та видавничий блок, що включає дисципліни «Журналістський фах: телевиробництво і телережисура», «Журналістський фах: радіовиробництво і радіорежисура» та «Журналістський фах: технології виробництва друкованих видань», потребує оновлення відповідно до вимог Закону України «Про медіа». Актуалізація змісту цих компонентів пов'язана з дотриманням ліцензійних, реєстраційних та регуляторних умов, що визначають порядок функціонування медіаорганізацій та підготовку професійних кадрів. Відтак, якщо раніше термін «телерадіоорганізація» (ТРО) охоплював лише класичне ефірне мовлення, то новий Закон запроваджує категорію аудіовізуальних медіа, куди входять не лише

Перспективи подальших досліджень полягають у моніторингу ефективності впроваджених змін та адаптації методичного забезпечення до нових критеріїв, що розроблятимуться органами співрегулювання.

Список використаної літератури

1. Савенко О. Закон України «Про медіа»: історія ухвалення, позитиви, недоліки, перестороги. *Український інформаційний простір*. 2023. № 2(12). С. 55–70. URL: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.2\(12\).2023.291165](https://doi.org/10.31866/2616-7948.2(12).2023.291165) (дата звернення: 17.03.2026).
2. Зеленко І. Особливості онлайн-медіа. *Науковий вісник «Наукові записки. Серія : Право»*. 2023. Вип. 14. С. 104–108. <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2023-14-104-108> (дата звернення: 10.03.2026).
3. Діденко Ю.В., Гавриш А.В. Закон України «Про медіа»: новації для наукової періодики. *Наука та наукознавство*. 2024. No 4 (126). С. 22–39. <https://doi.org/10.15407/sofs2024.04.022> (дата звернення: 05.02.2026).
4. Самотуга А. Перспективи систематизації інформаційного законодавства у контексті Закону України «Про медіа». *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 4 (119). С. 193–202. <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/11036> (дата звернення: 25.02.2026).
5. Як впроваджується ЗУ “Про медіа”: розповідає співрозробник закону Олександр Бурмагін. *Платформа прав людини*. URL: <https://ppl.org.ua/yak-vprovadzhuetsya-zu-pro-media.html> (дата звернення: 02.03.2026).
6. Медійна реформа в умовах війни – Олександр Бурмагін про українські законодавчі тонкощі та європейський досвід. *Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення*. <https://webportal.nrada.gov.ua/medijna-reforma-v-umovah-vijny-oleksandr-burmagin-pro-ukrayinski-zakonodavchi-tonkoshhi-ta-yevropejskij-dosvid/> (дата звернення: 17.03.2026).
7. Національна рада надає роз’яснення щодо впровадження Закону «Про медіа». *Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення*. <https://webportal.nrada.gov.ua/natsionalna-rada-nadae-roz-yasnennya-shhodo-vprovadzhennya-zakonu-pro-media/> (дата звернення: 10.01.2026).
8. Данькова Н. Що нового передбачає закон «Про медіа» на цей рік та якими є підсумки за минулий. *Детектор медіа*. <https://detector.media/infospace/article/224576/2024-03-25-shcho-novogo-peredbachaie-zakon-pro-media-na-tsey-rik-ta-yakumu-ie-pidsumky-zamynulyu/> (дата звернення: 08.01.2025).
9. Розкладай І. Десять найважливіших новел закону «Про медіа». *Детектор медіа*. <https://detector.media/finok/article/208374/2023-02-26-desyat-nayvazhlyvishykh-novel-zakonu-pro-media/> (дата звернення: 17.03.2026).
10. Боць Т. Закон «Про медіа» вже діє. Ось основні роз’яснення від Нацради з питань телебачення і радіомовлення. *Медіамайкер*. <https://mediamaker.me/zakon-pro-media-vzhe-diye-os-osnovni-roz-yasnennya-vid-naczrady-z-pytan-telebachennya-i-radiomovlennya-1895/> (дата звернення: 01.02.2026).
11. Різун В. Ідея журналістської освіти в контексті дискурсу про університет. *Університети Володимира Різуна: слово на пошану з нагоди 60-річчя та праці ювіляра*. Одеса, 2017. С. 308–327.
12. Квіт С. Проблеми журналістської освіти в сучасній Україні. *Магістеріум. Журналістика*. 2006. Вип.22. С.4–8. <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/05241d88-00a1-48f3-956e-6eb1629fb4d5/content> (дата звернення: 20.02.2026)
13. Габор Н. Журналістська освіта епохи Web 3.0: дослідження, новітні навички, спроби перезавантаження. *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*. 2018. Вип. 43. С. 273–279. <https://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/view/8360> (дата звернення: 10.12.2025)
14. Василик Л. Журналістська освіта в контексті медіаконвергенції. С. 41–44. *Журналістика майбутнього: виклики, тенденції, перспективи розвитку*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 18–19 жовт. 2022 р.). Львів : Простір-М, 2022. 312 с. <https://www.destin-project.info/wp-content/uploads/2023/01/Zbimyk-tez-mizhnarodnoi-konferentsii-u-ramkakh-DESTIN-2022.pdf#page=41> (дата звернення: 11.01.2026)

6. National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting. (2025, October 10). *Mediina reforma v umovakh viiny – Oleksandr Burmahin pro ukrainski zakonodavchi tonkoshchi ta yevropejskyi dosvid* [Media reform in times of war – Oleksandr Burmahin on Ukrainian legislative nuances and European experience]. <https://webportal.nrada.gov.ua/medijna-reforma-v-umovah-vijny-oleksandr-burmahin-pro-ukrayinski-zakonodavchi-tonkoshhi-ta-yevropejskyj-dosvid/>
7. National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting. (2023, March 31). *Natsionalna rada nadaiie roz'iasnennia shchodo vprovadzhennia Zakonu "Pro media"* [National Council provides explanations on the implementation of the Law "On Media"]. <https://webportal.nrada.gov.ua/natsionalna-rada-nadaye-roz-yasnennya-shhodo-vprovadzhennya-zakonu-pro-media/>
8. Dankova, N. (2024, March 25). *Shcho novoho peredbachaie zakon "Pro media" na tsei rik ta yakymy ie pidsumky za mynulyi* [What new provisions does the Law "On Media" introduce for this year, and what are the outcomes of the previous year]. Detector Media. <https://detector.media/infospace/article/224576/2024-03-25-shcho-novogo-peredbachaie-zakon-pro-media-na-tsey-rik-ta-yakymy-ie-pidsumky-za-mynulyy/>
9. Rozkladai, I. (2023, February 26). *Desiat naivazhlyvishykh novel zakonu "Pro media"* [Ten most important novels of the Law "On Media"]. Detector Media. <https://detector.media/rinok/article/208374/2023-02-26-desyat-nayvazhlyvishykh-novel-zakonu-pro-media/>
10. Bots, T. (2023, April 3). *Zakon "Pro media" vzhe diie. Os osnovni roz'iasnennia vid Natsrady z pytan teleshchennia i radiomovlennia* [The Law "On Media" is already in effect. Here are the main explanations from the National Council of Television and Radio Broadcasting]. Mediamaker. <https://mediamaker.me/zakon-pro-media-vzhe-diye-os-osnovni-roz-yasnennya-vid-nac-zrady-z-pytan-teleshchennya-i-radiomovlennya-1895/>
11. Rizun, V. (2017). *Ideia zhurnalistskoi osvity v konteksti dyskursu pro universytet* [The Idea of Journalism Education in the Context of the Discourse about the University]. *Universytety Volodymyra Rizuna: slovo na poshanu z nahody 60-richchia ta pratsi yuviliara* [Universities of Volodymyr Rizun: a word of honor on the occasion of the 60th anniversary and work anniversary], (pp. 308–327.) Odessa: Astroprint. <http://dx.doi.org/10.13140/RG.2.2.12402.79047>
12. Kvit, S. (2006). *Problemy zhurnalistskoi osvity v suchasni Ukraini* [The problems faced by journalism education in modern Ukraine]. *Mahisterium*. (22), 4–8. http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/14261/Kvit_Problemy_zhurnalistskoi_osvity_v_suchasni_Ukraini.pdf?sequence=1&isAllowed=y [in Ukrainian].
13. Habor, N. (2018). *Zhurnalistska osvita epokhy Web 3.0: doslidzhennia, novitni navychky, sprobny perezavantazhennia* [Journalism of era of Web 3.0.: research, new skills, try to reboot]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriya Zhurnalistyka* [Visnyk of the Lviv University. Series Journalism], (43), 273–279. <https://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/view/8360> [in Ukrainian].
14. Vasylyk, L. (2022). *Zhurnalistska osvita v konteksti mediakonverhentsii* [Journalism education in the context of media convergence]. *Zhurnalistyka maibutnoho: vyklyky, tendentsii, perspektyvy rozvytku* [Journalism of the future: challenges, trends, development prospects], Lviv, Oct. 18–19, 2022, Prostir-M, Lviv, P. 41–44, 312 p. <https://www.destin-project.info/wp-content/uploads/2023/01/Zbirnyk-tez-mizhnarodnoi-konferentsii-u-ramkakh-DESTIN-2022.pdf#page=41> [in Ukrainian].
15. Potiatynyk, B. (2022). *Chy dopomozhut universytety podolaty kryzu zhurnalistyky* [Will universities help overcome the crisis of journalism?]. *Zhurnalistyka maibutnoho: vyklyky, tendentsii, perspektyvy rozvytku* [Journalism of the future: challenges, trends, development prospects], Lviv, Oct. 18–19, 2022, Prostir-M, Lviv, P. 33–34. <https://www.destin-project.info/wp-content/uploads/2023/01/Zbirnyk-tez-mizhnarodnoi-konferentsii-u-ramkakh-DESTIN-2022.pdf#page=41> [in Ukrainian].
16. Melnykova-Kurhanova, O. (2022). *Demokratychni tsinnosti zhurnalistskoi osvity pid chas viiny* [Democratic Values of Journalism Education During Wartime]. *Zhurnalistyka maibutnoho: vyklyky, tendentsii, perspektyvy rozvytku* [Journalism of the future: challenges, trends, development prospects], Lviv, Oct. 18–19, 2022, Prostir-M, Lviv, P. 35–37). <https://www.destin-project.info/wp-content/uploads/2023/01/Zbirnyk-tez-mizhnarodnoi-konferentsii-u-ramkakh-DESTIN-2022.pdf#page=35> [in Ukrainian].
17. Sydorenko, T. (2025). *Zhurnalistska osvita v Ukraini: vyklyky sohodennia* [Journalism Education in Ukraine: Contemporary Challenges]. *Materialy naukovykh konferentsii*

- Chornomorskoho natsionalnoho universytetu imeni Petra Mohyly* [Scientific and Practical Journal “Materials of Scientific Conferences of the Petro Mohyla Black Sea National University”], 1(1) 55–70. <https://mspc.mk.ua/index.php/journal/issue/view/29/3> [in Ukrainian].
18. Pro media: Zakon Ukrainy vid 13.12.2022 № 2849-IX: stanom na 1 berez. 2026 r. [On media: Law of Ukraine of 13.12.2022 № 2849-IX: as of March 1, 2026]. (2026). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text> [in Ukrainian].
 19. Mykolenko, O. I. (2022). Praktychne znachennia polozhen Zakonu Ukrainy «Pro administratyvnu protseduru» (krytychnyi analiz) [Practical significance of the provisions of the law of Ukraine «On the administrative procedure»(critical analysis)]. *Pravova derzhava* [Constitutional State] *Constitutional State*, (47), 40–48. <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2022.47.265282> [in Ukrainian].
 20. Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. (n.d.). *Proiekt osvithno-profesiinoi prohramy “Zhurnalistyka” Pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity za spetsialnistiu C7 Zhurnalistyka haluzi znan C Sotsialni nauky, zhurnalistyka, informatsiia ta mizhnarodni vidnosyny* [Draft Educational and Professional Program “Journalism” for the First (Bachelor’s) Level of Higher Education in Specialty C7 Journalism within the Field of Knowledge C: Social Sciences, Journalism, Information, and International Relations]. https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/fizh/C7_projekt.pdf [in Ukrainian].
 21. Protosavitska, L. S. (2019). Pryntsyp svobody ta mezhi derzhavnogo vtruchannia za Dzh. St. Millem [The Principle of Liberty and the Limits of State Intervention According to John Stuart Mill]. *Pravo. Liudyna. Dovkillia*. [Law. Human. Environment] 10(1), 20–27. http://nbuv.gov.ua/UJRN/IHE_2019_10_1_5 [in Ukrainian].
 22. Reshetukha, T., & Kushnir, O. (2023). Formuvannia bezpekovykh kompetentnosti studentiv spetsialnosti 061 Zhurnalistyka u fokusi vyklykiv rosiisko-ukrainskoi viiny [Formation of security competences of students of the specialty 061 Journalism focusing on the challenges of the Russian-Ukrainian war]. *Komunikatsii ta komunikatyvni tekhnologii* [Communications and Communicative Technologies] (23), 24–31. <https://doi.org/10.15421/292303> [in Ukrainian].

Дата надходження: 29.03.2026

Дата прийняття до друку: 20.04.2026

Дата публікації: 29.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY-NC 4.0

O. O. Peleshok, Doctor of Philosophy in Journalism (PhD), Assistant,
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University,
Department of Journalism
2 Maksyma Kryvonosa St, Ternopil, 46027, Ukraine
e-mail: olga.peleshok@tnpu.edu.ua
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-9844-4480>

IMPLEMENTATION OF THE PROVISIONS OF THE LAW “ON MEDIA” INTO THE CONTENT OF EDUCATIONAL COMPONENTS IN JOURNALISM TRAINING

Summary

The relevance of the study is determined by the need to adapt journalism education to the transformations of the media environment in Ukraine and to integrate the provisions of new legislation into curricula. The adoption of the Law of Ukraine “On Media” has created a gap between current market requirements and the content of education, which has been based on outdated legal models. The analysis of recent research demonstrates that scholars have paid considerable attention to the legal regulation of the media sphere, the development of state supervision, and the integration of European standards; however, the issue of systematic implementation of legislative provisions into the content of educational components of journalism training remains insufficiently developed.

The aim of the article is to provide a theoretical substantiation and to analyse practical approaches to the integration of the provisions of the Law of Ukraine “On Media” into educational programs in order to ensure the legal competence of future journalists.

The main body of the study demonstrates that the Law establishes new principles for the functioning of the media sphere, including technological neutrality, regulation of media actors, restrictions on harmful content, ownership transparency, and mechanisms of co-regulation. This necessitates the revision of educational components ranging from general education to professional and technological courses, particularly in the context of training journalists under conditions of digital transformation and armed aggression.

The conclusions emphasize that the systematic implementation of legislative provisions into journalism education will contribute to the development of professionals capable of producing media content in accordance with contemporary legal standards and of minimizing legal risks for media actors. Prospects for further research include monitoring the effectiveness of integrating new provisions and adapting methodological support to changes in the regulatory environment.

Keywords: media, law, implementation, media law, journalism education, higher education providers, educational programs, educational components, transformation of journalism education.